Nr. 77 Koźmin, środa dnia 26 września 1923 r. Rok 36

ORĘDOWNIK URZĘDOWY
POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata: miesięcznie 3200 mkp. | Wychodzi w środy i soboty | Ogłoszenia: mm 1-łam. 500 mkp.

Dział urzędowy

Nr. 351. **Rozporządzenie policyjno-weterynaryjne.**

Z upoważnienia Województwa Poznańskiego z dnia 25 września 1923 r. zarządzam dla ochrony przeciwko zarazie płucnej bydła rogatego na mocy paragrafu 18 i n. p. ustawy o chorobach zaraźliwych zwierząt z dnia 26 czerwca 1909, co następuje:

§ 1.

Miejscowości Szelejew dwór z folwarkami, Szelejew gmina i Pogorzela miasto powiatu koźmińskiego **należą do ściślejszego obwodu obserwacyjnego.**

Do wywozu bydła rogatego z wyżej określonego obwodu potrzebne jest pozwolenie piśmienne Starostwa i świadectwa lekarza weterynaryjnego, z którego wynikać powinno, że cały zapas bydła rogatego w dotyczącej zagrodzie po dokładnem zbadaniu uznany został za zdrowy.

Pozwolenie do wywozu można tylko uzyskać dla bydła przeznaczonego na rzeź i tylko pod tym warunkiem, że wywiezione bydło po zabiciu zbadane zostanie przez powiatowego lekarza weterynaryjnego. W tym celu Starostwo zawiadamia zawczasu odnośną władzę policyjną.

§ 2.

Część zachodnia powiatu koźmińskiego odgraniczona od wschodu szosami Rusko—Wyrębin—Borzęciczki—Gałązki—Wrotków—Mokronos—Kromolice—Kuklinów—Lutogniew i Krotoszyn, należy do dalszego obwodu obserwacyjnego.

Na wywóz bydła z tego obwodu może udzielić pozwolenia miejscowa władza policyjna za poświadczeniem lekarza weterynaryjnego, z którego wynika, że po dokładnym zbadaniu całego zapasu bydła rogatego w odnośnej zagrodzie nie stwierdził podejrzenia o zarazę płucną.

Bydło w ten sposób wywiezione nie podlega żadnym dalszym ograniczeniom.

§ 3.

Targi na bydło w obydwóch obwodach (§§ 1 i 2) są zakazane. Do wywozu bydła rogatego koleją żelazną potrzebne jest pozwolenie Starostwa.

§ 4.

Przekroczenia podlegają przepisom karnym § 74 do 76 ustawy o chorobach zaraźliwych zwierząt dnia 26 czerwca 1909 r.

§ 5.

Rozporządzenie powyższe obowiązuje z dniem ogłoszenia. L. dz. 4002/23 St. I. —

Koźmin, dnia 25 września 1923 r.

Starosta, w z. Andrzejczak

Nr. 352. W nadsyłannch Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu w Poznaniu kontraktach dla uzyskania zezwolenia na przewłaszczenie nie ma częstokroć podanego obszaru nieruchomości przedmiotem przeniesienia będącej. Powoduje to zwłokę w załatwieniu spraw i niepotrzebną korespondencję, konieczną jednak dla ustalenia kompetencji. Okręgowy Urząd Ziemski uprasza przeto usilnie o ustalenie i podawanie obszaru i rodzaju nieruchomości przy nadsyłaniu wniosków o przewłaszczenie.

Powyższe podaję interesowanym do wiadomości i zastosowania. — Nr. dz. 3933/23. St. II. —

Koźmin, dnia 21 września 1923 r.

Starosta
w zast. Andrzejczak.
Starszy Sekretarz powiatowy.

Dział nieurzędowy

Uroczystość poświęcenia pomnika za poległych w Koźminie

W ubiegłą niedzielę, dnia 23. b. m., obchodziło nasze miasto pamiętną uroczystość, na którą złożył się szereg podniosłych momentów.

Uroczystość raczył zaszczycić obecnością swoją p. generał Raszewski wraz z małżonką. Po nabożeństwie w klasztorze, udał się pochód na cmentarz parafjalny, gdzie dokonano aktu odsłonięcia i poświęcenia pomnika, wzniesionego nad grobami poległych powstańców. Nad mogiłą przemówił w wzniosłych słowach ks. prob. Szukalski z Wielowsi, zasłużony na froncie kępinskim kapłan-powstaniec, poczem prezes Tow. Powstańcow i Wojaków odczytał dekret fundacyjny, darowujący pomnik parafji. Imieniem parafji podziękował ks. proboszcz Flach z Koźmina.

W drodze powrotnej przedefilował pochód na placu Zamkowym przed p. Generałem, skąd pomaszerowały miejscowe stowarzyszenia na boisko Domu Katolickiego, gdzie p. komisarz — por. rez. Dykczak powitał p. Generała imieniem Stowarzyszeń wojskowo-wychowawczych i ogłosił otwarcie tygodnia sportowego. P. st. sekretarz powiatowy Andrzejczak witał dostojnego gościa imieniem powiatu i wreszcie p. burmistrz Nowakowski imieniem władz miejskich i obywatelstwa. Odpowiadając na powitanie p. generał Raszewski w obszernem i dobitnem przemówieniu rozwodził się nad zadaniami obywatelskimi i w szczególności nad zadaniami stowarzyszeń wojskowo-wychowawczych, wytyczając nieomal każdemu z nich program na przyszłość, dodając zarazem słowa otuchy i zachęty.

Z skupioną uwagą wysłuchano porywających słów przedstawiciela komendy Hufca harcerskiego druha

Mieczysława Sękowskiego, wręczającego sztandar II. drużynie (szkoła Ogrodnicza) im. Ign. Paderewskiego. Do rycerzyków zwrócił się ponownie p. generał z cennemi radami na przyszłość, a nawiązując do przemówienia druha Sękowskiego, oświadczył, że piękniej nikt chyba nie zdołałby przedstawić szczególnych zadań harcerstwa.

Później powitał p. Generał kolejno wszystkie towarzystwa informując się szczegółowo o stosunkach wewnętrznych. O 2-ej godzinie opuścił dostojny gość, żegnany hucznemi owacjami, boisko, by udać się do jednego z domów obywatelskich, gdzie był podejmowany obiadem wraz z przybyłemi przedstawicielami wojskowości i władz miejscowych.

Pan Generał opuścił miasto nasze zadowolony z dotychczasowej pracy, nad przysposobieniem rezerw, wyrażając jednocześnie życzenie, aby ruch ten objął znacznie szersze rzesze młodzieży wszystkich warstw i stanów.

Popołudniu odbyło się zebranie zjazdu delegatów Tow. Powstańców i Wojaków Okręgu VI., obejmującego powiaty Krotoszyński, Koźmiński, Jarocinski i Pleszewski, na którym dotychczasowy Zarząd Okręg. mający siedzibę w Koźminie zrzekł się prezydjum na rzecz organizacji Krotoszyńskiej w osobie p. Dr. Bolewskiego. W Koźminie pozostaje nadal Komenda powyższego Okręgu.

O godz. $4^1/_2$ rozpoczęły się popisy gimnastyczne harcerzy, wzbudzając żywe zainteresowanie i uznanie u licznie przybyłych widzów.

Koncert wykonany pierwszorzędnie przez orkiestrę 70 p. p. dopełnił programu.

Wesołe śpiewy i tańce przy ognisku zakończyły pierwszy dzień tygodnia sportowego, który zapowiada się świetnie. Należy w interesie sprawy życzyć, aby społeczeństwo z niesłabnącym zainteresowaniem śledziło dalszy przebieg Tygodnia.

Program ostatniej niedzieli t. j. 30. b. m. tak pod względem pokazów sportowych jak i urozmaiceń przyniesie bowiem nowe i doborowe produkcje.

Wiadomości pozamiejscowe

Poznań. (Przyjaciele służącej.) Pomocnik biurowy Roman Kwieciński dowiedziawszy się od swej przyjaciółki, służącej Bolesławy Muszyńskiej, że państwo jej, kapitan Stachowski z żoną, wyjechali na kilka dni, namówił Muszyńską na niedzielę na schadzkę, na którą jednak sam się nie stawił, gdy umyślił coś zupełnie innego. Udał się do pomieszkania pp. Stachowskich, gwałtem otworzył drzwi, porozbijał siekierą szafy i skradł za kilkadziesiąt miljonów marek biżuterji, garderoby i bieliznę. Rzeczy te zaniósł do swego przyjaciela Józefa Gulczyńskiego. Gdy potem, na skutek wyjaśnień Muszyńskiej, policja przyaresztowała Kwiecińskiego, przezorny Gulczyński zaniósł łup złodziejski do swej narzeczonej Władysławy Weychau, ofiarując jej za przechowanie parę bucików i kawał płótna. W śledztwie jednak wszystko wyszło na jaw. Wczoraj odbyła się rozprawa przed II Izbą karną. Sąd skazał Kwiecińskiego na 2 lata ciężkiego więzienia, Gulczyńskiego na 2 lata zwykłego więzienia, Weychanową na miesiąc, Gulczyńską Praksedę na 14 dni więzienia. Gdy po ukończeniu rozprawy oskarżonego Kwiecińskiego odprowadzono do celi, Gulczyński wielce obrażony, że jemu tak wysoką karę podyktowano, rzucił się na niogo i począł go z całej siły bić. Policja przywróciła spokój.

Taryfa pocztowa od 1 października 1923 roku

	Listy zwykłe	Pocztówki	Druki zwykłe do wagi						Próbki towarowe i przesyłki mieszane				Przekazy pocztowe	Listy wartościowe do 10 000000mk.	Polecenie	Paczki do wagi		Telegramy	Rozmowy telefoniczne	
			25 g	50 g	100 g	250 g	500 g	1 kg	100 g	250 g	500 g	1 kg				kg.	mk.			
W kraju	a) obrót miejscowy do wagi 250 gr. 3000,— mk. b) obrót zamiejscowy do wagi 20 gr. 3000,— mk. do wagi 250 gr. 6000,— mk urzęd. ponad 20 gr. do 2000 gr. 6000 mk.	mk. 1500	marek 300	600	1200	2500	3500	5000	marek 1500	2500	3500	5000	do 1000 mk. = 50 mk. „ 5000 mk. = 100 mk. „ 10000 mk. = 200 mk. ponad 10 000 mk. prócz 200 mk. za każde następne 10 000 mk. = 100 mk. najwyż. dopuszcz. kwota przekazu 10000000,— mk.	a) należytość za list zwykły do 20 gr. 3 000 mk. zwykły do 250gr. 6000 mk. b) polecenie 3 000 mk. c) od dekl. wartości za każde 10 0000 mk. lub części tychże 1000,— mk.	mk. 3000	1 5 10 15 20	5 000 25 000 50 000 75 000 100 000	opłata od wyrazu 3000 mk. najmniej jednak 30000 mk. blankiet telegramu 500 mk.	miejscowe, międzymiastowe do 25 km, do 50 km, do 100 km. do 200 km. za każde dalsze 100 km.	3 000 10 000 20 000 30 000 50 000 10 000
			urzęd. ponad 1 kg do 2 kg 5000 mk. Papiery handlowe: (także manuskrypty bez korekty) do wagi 250 g, 500 g, 1 kg. marek 2500, 3500, 5000													Wartościowe oprócz powyższego a) za każde 100000 = 1000 mk. b) przy paczkach ponad 500 000 dodatkowa należytość 5000 mk.				
Za granicę	do 20 gr. 5000 mk. za każde dalsze 20 gr. 2500 mk. Waga listów do 2 kg	3000 mk.	druki zwykłe do wagi 2 kg. za każde 50 gr. 1000 mk. papiery handlowe do wagi 2 kg. za każde 50 gramów 1000 marek, najmniej jednak 5000,— mk.						do wagi 500 gr. za każde 50 gr. 1000 mk. najmniej jednak 2000 mk.						5000 mk.					

Wiadomości miejscowe

Koźmin. Opłaty telefoniczne zostają ponownie od 1. października r. b. podwyższone o dalsze 300°/₀ Abonament telefonu zwykły wynosić będzie w Koźminie rocznie 2 500 000 mk. Abonenci, dla których opłaty podwyższone nie będą dogodne, mogą abonament wypowiedzieć do 15 października r. b.

Straszna katastrofa w kopalni Reden.

Wybuch gazów trujących 170 m. pod ziemią. — Pożar w kopalni. — Akcja ratownicza. — Rozmiary katastrofy.

Katowice, 23. 9. Przebieg katastrofy w kopalni Reden przedstawia się jak następuje:

W czwartek pod wieczór dwaj górnicy pracujący na chodniku we wschodniej części kopalni na poziomie 170 mtr. dokopali się do ściany graniczącej z komorą, dawniej zamurowaną, wypełnioną gazami trującemi. Silny nabój dynamitowy wyrwał otwór do komory, z którj zaczął wypływać gaz i wydostał się na chodnik powietrzny, powodując wybuch i pożar.

O wypadku zawiadomiono niezwłocznie znajdującego się na dolę sztygara Bronowisza i młodszego sztygara Korzenia, którzy niezwłocznie pospieszyli na ratunek z oddziałem robotników i rozpoczęli walkę z żywiołem. Z powodu braku odpowiednich przyrządów do gaszenia ognia palący się gaz objął wkrótce całą kopalnię.

Akcja wzmogła się dopiero po przybyciu oddziału ratunkowego i drużyny ratunkowej szkoły górniczej pod przewodnictwem prof. Piwowara. Na miejsce wypadku przybył dr. Brogowski, który udzielił ofiarom katastrofy pierwszej pomocy lekarskiej. Ogólne kierownictwo akcją ratunkową objął inż. Piotrowski z kopalni Hr. Renard.

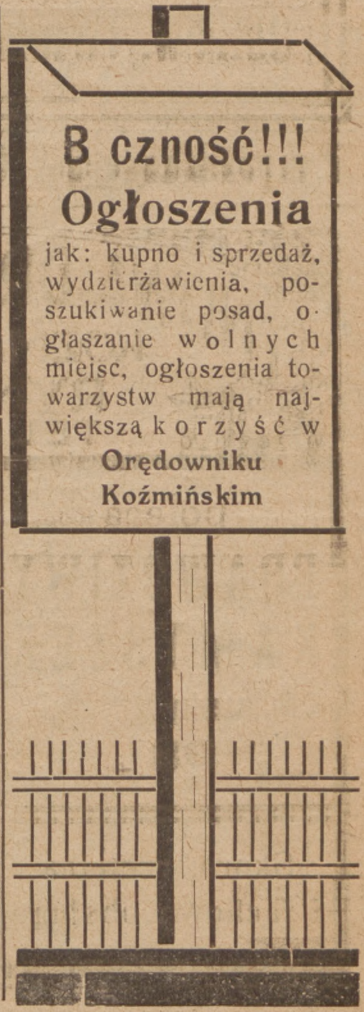
O godz. 1-szej do 3-ciej rano wydobyto 27 ofiar katastrofy. Jedna osoba zmarła w szpitalu. Dotychczas nie rozpoznano jeszcze 5 ofiar. Pogrzeb ofiar odbędzie się w poniedziałek o godz. 8 rano. W pogrzebie wezmą udział władze administracyjne, wojskowe, samorządowe i delegacje

Dotychczas zdołano ustalić, że na dole znajdują się sztygar Prunolis, oraz dozorca Magek, i Piotrowski. Liczby brakujących górników jeszcze dotychczas nie ustalono, jednak ogólna liczba ofiar nie przekracza 40 osób. Ze szybu buchają nadal kłęby dymu świadczące, o szalejącym jeszcze pożarze.

Z pomocą doraźną dla ofiar pospieszyli jako pierwsi funkcjonarjusze P. P. powiatu będzińskiego, składając 4 miljony mk. na rzecz wdów i sierot poofiarach katastrofy.

Sosnowice, 23 9 Akcja ratunkowa w kopalni Redena trwa bez przerwy dniem i nocą. W akcji tej biorą udział drużyny ratownicze wszystkich kopalń zagłębia pod dozorem inżynierów i sztygarów. Ratunek jest utrudniony ze względu na ogień i dym. Zdołano jednak wybudować szereg tam ochronnych zabezpieczających roboty dołowe i pozwalających zbliżyć się do miejsc ogarniętych ogniem. O godz. 1 w. nocy rozpoczęto wydobywanie zwłok ofiar katastrofy. Praca ta trwała 9 godzin. Wydobyto ogółem 27 zwłok. 5. ofiar nie rozpoznano.

Przedsiębiorstwo pokrywania dachów
krycie i reperacje dachów papą pojedyńczą, podwójną i smolenie takowych
Polecam także
sprzęty kuchenne, porcelany i szkło.

Dachbedeckungsgeschäft
Decke und repariere Dächer mit Pappe einfach und doppelt, sowie teeren derselben
Empfehle auch
Küchengeräte, Porzellan u. Glas

ZYGMUNT SZYMAŃSKI — KOŹMIN **KALISKA 4**
Telefon 31 **SKŁAD PORCELANY** Telefon 31

Kupujemy każdą ilość
ziemniaków
jadalnych i fabrycznych
i prosimy o telefoniczne lub telegraficzne oferty
Szymanowski & Pelec
Ostrów, (Wielkp.) telefon 303—367

KOMUNIKAT.

Poznaj siebie! Jeżeli chcesz poznać, kim jesteś? kim być możesz? swój charakter, zdolności i przeznaczenie, jeżeli cierpisz moralnie i nie znasz wyjścia, jeżeli Ci brak energji i równowagi, jeżeli nie wiesz jak żyć i postępować, aby zwycięsko przeciwstawić się losowi, zwrócić się do p. Szyllera-Szkolnika człowieka ogromnego doświadczenia życiowego, znawcy dusz, autora prac naukowych, napisz własnoręcznie imię, rok, miesiąc urodzenia, kawaler, żonaty, wdowiec, ile osób najbliższej rodziny; na tych danych otrzymasz listem poleconym naukową szczegółową analizę charakteru, określenia ważniejszych zdarzeń życiowych, odpowiedzi na szczerze zadane pytania, również horoskop ułożony przez słynne mędjum Miss Evigny, do tego najnowszy utwór Szyllera-Szkolnika: książkę „Tajemnice powodzenia". Rady, wskazówki, uwagi, jak żyć, postępować, aby osiągnąć powodzenie, dobrobyt, niezależność, zadowolenie moralne. Analizę, horoskop i książeczkę „Tajemnice powodzenia" wysyła się po otrzymaniu Mk. 50 tysięcy. Osobiście przyjmuje 12—7 popoł. Doświadczenia naukowe p. Szyllera-Szkolnika zaszczycone chwalebnymi protokółami naukowych towarzystw Warszawy, świadectwami najwybitniejszych powag świata lekarskiego i odezwami prasy. Książki nadzwyczaj ciekawej treści naukowo-pouczającej. Katalog ilustrowany darmo. Na przesyłkę dołączyć znaczek pocztowy. Adres: Warszawa, Psycho-Grafolog Szyller-Szkolnik, Piękna 25 m. 175, Telefon 506-09.

Pocztówki
poleca w wielkiem wyborze Księgarnia i skład papieru
J. Kraszewskiej, Koźmin
(Administracja Orędownika)

Wszelkie druki
wykonuje jaknajszybciej
Zakład Graficzny
Leon Goldbek, Koźmin

Zapisujcie Orędownik

poleca
PRAWDZIWY KAMYSZEK
do pszenicy zaprawiania
98%

empfiehlt
ECHTEN BLAUSTEIN
zum Weizen einbeizen
98%

Skora, rzetelna i fachowa obsługa

Flotte, reelle u. fachmännische Bedienung

Ziemniaki jadalne
kupuje
P. SCHIAVONETTI
Hurtownia ziemniaków
Pleszew, nr. telefonu 35

Książki szkolne
zeszyty, piórka, atrament, tablice, rysiki, gąbki i t. d. i t. d.
poleca
Księgarnia J. Kraszewska
(Wydawnictwo Orędownika) Koźmin,

Nakładem i drukiem Leona Goldbeka w Koźminie.
Odpowiedzialność: Dział urzedowy Starostwo. Dział nieurzędowy Leon Goldbek w Koźminie. Telefon 34